

โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว-ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ

หลักการและเหตุผล

โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว-ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ เริ่มดำเนินงานตามพระราชดำริ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๒๑ เป็นต้นมา มุ่งเน้นการดำเนินงานในพื้นที่โครงการฯ จำนวน ๑๘ หมู่บ้าน เป้าหมายหลักและ ๙๓ หมู่บ้านเป้าหมายรอง เนื้อที่น้อยกว่า ๔๐๐,๐๐๐ ไร่เศษ เป็นหลักในการดำเนินงานสนองพระราชดำริ ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโครงการฯ ตามที่ทรงพระราชทานแนวทางการพัฒนาไว้ ๓ คือ

- (๑) การพัฒนาทางด้านจิตใจของราษฎร
- (๒) การพัฒนาทางด้านความรู้การประกอบอาชีพ
- (๓) การจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย

โดยมีการมุ่งเน้นและสนองพระราชดำริ การพัฒนาด้านจิตใจ การประกอบอาชีพ และที่ดินทำกิน ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งการดำเนินงาน ในลักษณะการศึกษา ค้นคว้า ทดลองด้านต่างๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้และนำไปขยายผลสู่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายในรูปแบบ “จุดเรียนรู้และสาธิตเพื่อการพัฒนา” โดยมีหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการ จำนวน ๔๑ หน่วยงาน และมีศูนย์ประสานงานโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว-ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ เป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินงาน ซึ่งมีผลงานการดำเนินงานในระยะเวลาที่ผ่านมาประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ในระดับหนึ่ง กล่าวคือ ด้านการพร้อมแหล่งน้ำโดยก่อสร้างอ่างเก็บน้ำท่ากะบาก อ่างเก็บน้ำช่องกล่าบน อ่างเก็บน้ำช่องกล่าล่าง อ่างเก็บน้ำคลองทราย และอ่างเก็บน้ำพระปรัง พร้อมปรับปรุงระบบคลองส่งน้ำ การอนุรักษ์ดินและการจัดสรรที่ดินทำกิน เขตปฏิรูปที่ดิน การฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า การดำเนินงานโครงการธนาคารโค-กระบือ การส่งเสริมการเลี้ยงโคนม และวิจัยทดสอบพันธุ์สัตว์ การพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร การพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและอนุรักษ์ปลาบ้ำและปลาชะโอนหิน การเสริมสร้างกลุ่มสหกรณ์ การส่งเสริมงานศิลปาชีพ เพื่อเพิ่มพูนรายได้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎร อย่างไรก็ตามยังมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินงานพัฒนาต่อเนื่องต่อไป เพื่อให้การสนองพระราชดำริถูกต้องครบถ้วนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนแก้ไขปัญหาระบบที่ยังคงเผชิญอยู่ คือ ปัญหาความยากจน รวมทั้งสอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปและสอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาประเทศส่วนรวม

กำหนดเป้าหมายการพัฒนาพื้นที่ ๕ อำเภอ ดังนี้

๑. พื้นที่พัฒนาอำเภอสระแก้ว พื้นที่โครงการ ๖๒,๐๐๕ ไร่ ๒๖ หมู่บ้าน ๑,๒๙๔ ครอบครั้ว ประชากร ๗,๔๑๗ คน
๒. พื้นที่พัฒนาอำเภอวัฒนานคร พื้นที่โครงการ ๗๙,๓๑๐ ไร่ ๒๓ หมู่บ้าน ๑,๖๘๙ ครอบครั้ว ประชากร ๑๑,๘๗๕ คน
๓. พื้นที่พัฒนาอำเภอตาพระยา พื้นที่โครงการ ๒๙,๖๖๐ ไร่ ๘ หมู่บ้าน ๖๙๙ ครอบครั้ว ประชากร ๕,๔๑๗ คน
๔. พื้นที่พัฒนาอำเภอนาดี พื้นที่โครงการ ๙๔,๑๐๕ ไร่ ๑๑ หมู่บ้าน ๑,๔๗๔ ครอบครั้ว ประชากร ๙,๒๕๗ คน
๕. พื้นที่พัฒนาอำเภอกบินทร์บุรี พื้นที่โครงการ ๘๙,๗๕๐ ไร่ ๒๖ หมู่บ้าน ๑,๗๖๐ ครอบครั้ว ประชากร ๑๐,๐๕๓ คน

วิสัยทัศน์

เพื่อสนองพระราชดำริที่พระราชทานให้ไว้และเป็นไปตามหลักการเหตุผลดังกล่าว จึงกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนา ดังนี้

“พื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว แหล่งจุดเรียนรู้ สาธิต และฟื้นฟูทรัพยากร น้ำ ดิน ป่าไม้ และสัตว์ในการพัฒนาตามรอยพระราชปณิธานอย่างยั่งยืน”

กรอบแนวคิดการดำเนินงาน

เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว จึงกำหนดกรอบแนวคิดการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว-ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ โดยยึดแนวพระราชดำริที่พระราชทานให้ไว้เป็นกรอบการดำเนินงานหลัก ดังนี้

๑. ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนา มุ่งและให้ความสำคัญในการดำเนินงานในลักษณะองค์รวม ให้ทุกมิติการพัฒนาเชื่อมต่อกันเป็นกระบวนการบนพื้นฐานแนวคิดของการพัฒนาด้านจิตใจ การประกอบอาชีพ และที่ดินทำกิน ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โดยมี “ประชาชน” เป็นเป้าหมายหลักในการดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่ราบเชิงเขาอย่างยั่งยืน

๒. ยึดแนวพระราชดำริ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวทางการดำเนินงานทั้งในด้านการพัฒนาและบริหารจัดการ ให้ความสำคัญในการบูรณาการดำเนินงาน โดยใช้ “แผน” เป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน

๓. ใช้ศูนย์โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว-ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ เป็นจุดเรียนรู้และสาธิตพร้อมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับชุมชนกลุ่มบุคคลเป้าหมายในพื้นที่โครงการฯ ในหมู่บ้านเป้าหมายหลักและหมู่บ้านเป้าหมายรอง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาทดลองการพัฒนาตามแนวทางการพัฒนาด้านจิตใจ การประกอบอาชีพ และที่ดินทำกิน ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อแสดงไว้เป็นองค์ความรู้ในลักษณะพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต

๒. ขยายผลการพัฒนาสู่ประชาชนตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้บริการและพัฒนา เพื่อการขยายผลตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อยกระดับความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชน

๓. เพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำ ดิน ป่าไม้ และสัตว์ เพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างมั่นคงและยั่งยืน

๔. พัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวสืบสานตามรอยพระราชปณิธาน (ตามรอยพ่อ) เพื่อการเรียนรู้และสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับประชาชน

พื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่หมู่บ้านเป้าหมายหลักจำนวน ๑๘ หมู่บ้าน ดังนี้

จังหวัดสระแก้ว

๑. บ้านท่ากะบาก	หมู่ที่ ๑๐	ตำบลท่าแยก	อำเภอเมือง
๒. บ้านคลองน้ำเขียว	หมู่ที่ ๗	ตำบลท่าแยก	อำเภอเมือง
๓. บ้านปางสีดา	หมู่ที่ ๑๕	ตำบลท่าแยก	อำเภอเมือง
๔. บ้านคลองหมากน็ด	หมู่ที่ ๑๑	ตำบลบ้านแก้ง	อำเภอเมือง

๕. บ้านเขาสามลิบ	หมู่ที่ ๔	ตำบลเขาสามลิบ	อำเภอเขาฉกรรจ์
๖. บ้านจัดสรร	หมู่ที่ ๑๓	ตำบลเขาสามลิบ	อำเภอเขาฉกรรจ์
๗. บ้านคลองทราย	หมู่ที่ ๘	ตำบลหนองตะเคียนบอน	อำเภอวัฒนานคร
๘. บ้านคลองคันโท	หมู่ที่ ๑	ตำบลหนองหมากฝ้าย	อำเภอวัฒนานคร
๙. บ้านท่าช้าง	หมู่ที่ ๔	ตำบลหนองหมากฝ้าย	อำเภอวัฒนานคร
๑๐. บ้านภักดีแผ่นดิน	หมู่ที่ ๘	ตำบลหนองหมากฝ้าย	อำเภอวัฒนานคร
๑๑. บ้านห้วยชัน	หมู่ที่ ๓	ตำบลช่องกุ่ม	อำเภอวัฒนานคร
๑๒. บ้านระเบาะหูกวาง	หมู่ที่ ๖	ตำบลช่องกุ่ม	อำเภอวัฒนานคร
๑๓. บ้านเขาน้อยพรมสุวรรณ	หมู่ที่ ๖	ตำบลแซร์อ้อ	อำเภอวัฒนานคร
๑๔. บ้านเขาพรมสุวรรณ	หมู่ที่ ๕	ตำบลแซร์อ้อ	อำเภอวัฒนานคร
๑๕. บ้านตาพรม	หมู่ที่ ๑๒	ตำบลแซร์อ้อ	อำเภอวัฒนานคร
๑๖. บ้านซัสมบูรณ	หมู่ที่ ๗	ตำบลแซร์อ้อ	อำเภอวัฒนานคร
<i>จังหวัดปราจีนบุรี</i>			
๑๗. บ้านทับลาน	หมู่ที่ ๑	ตำบลบุพราหมณ์	อำเภอนาดี
๑๘. บ้านวังอ้ายปอง	หมู่ที่ ๖	ตำบลแก่งดินสอ	อำเภอนาดี